

# Buurtbetrokkenheid Eetbare Woonwijk Rijnvliet

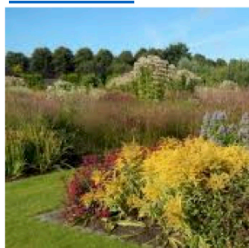
Stageonderzoek Volksgezondheid

In opdracht van de gemeente Utrecht heeft er in de eerste helft van 2020 een stageonderzoek plaatsgevonden om te kijken hoe (toekomstige) bewoners bij het eetbare groen in de Eetbare Woonwijk Rijnvliet betrokken kunnen worden. Hiervoor hebben er digitale gesprekken plaatsgevonden met enkele (toekomstige) bewoners van Rijnvliet over hun *droomscenario*.

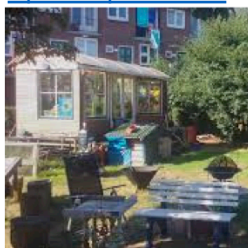
## OPZET STAGEONDERZOEK

Om de bewoners te inspireren over de mogelijkheden van het eetbare groen in Rijnvliet is er met vijf bestaande Utrechtse groene bewonersinitiatieven gesproken:

[Vlinderhof](#)



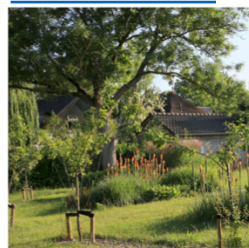
[Spinozaplantsoen](#)



[Spoorspeeltuin](#)



[KliBiZa Buurttuin](#)



[Vliegertuin & de Kleine Vliegerier](#)



Uit deze interviews kwamen werkzame elementen voor een succesvol bewonersinitiatief naar voren, die in een infographic zijn verwerkt. Deze infographic is gebruikt in twee (online) groeps gesprekken met drie huidige en tien toekomstige bewoners van Rijnvliet. Voor de interpretatie van de resultaten is het belangrijk om in gedachten te houden dat er een aantal verschillen zijn tussen de wijken bij de bestaande initiatieven en de nieuwe wijk Rijnvliet. Anders dan bij de bestaande initiatieven moeten de bewoners van Rijnvliet elkaar en het gebied nog leren kennen.

Daarnaast heeft er een gesprek met vijf medewerkers van Stadsbedrijven plaatsgevonden, die straks het basisonderhoud van het eetbare groen in Rijnvliet uitvoeren.

## WERKZAME ELEMENTEN BEWONERSINITIATIEVEN IN BESTAANDE WIJKEN

**Kerngroep** van enthousiaste buurtbewoners die activiteiten en de organisatie binnen het groene initiatief uitvoeren en elkaar onderling kunnen motiveren om het initiatief verder te ontwikkelen.

**Goede organisatie** vanuit de kerngroep

- met heldere afspraken, bijvoorbeeld over vaste werkdagen, t.b.v. continuïteit en betrokkenheid tussen (nieuwe) bewoners én bij het eetbaar groen.
- waarbij er rekening wordt gehouden met persoonlijke interesses en vaardigheden van de bewoners m.b.t. het eetbaar groen en inspirerende samenwerkingen gezocht worden t.b.v. motivatie en eigenaarschap.
- waarbij meerdere doelgroepen, zoals kinderen, betrokken worden t.b.v. draagvlak.

**Goed contact met de gemeente**, waaronder de dienst Stadsbedrijven die inhoudelijke en praktische ondersteuning kan bieden bij een verwijzing naar het initiatievenfonds en/of beplanting in de openbare ruimte.

Omwonenden zijn met het initiatief gekomen om van Rijnvliet een eetbare woonwijk te maken. De gemeente werkt momenteel het plan van het ambitiesdocument uit. Eetbare beplanting in de openbare ruimte van een woonwijk is een nieuw concept. Omdat het ontwerp en de aanleg van het groen gelijk opgaat met de bouw van de huizen, en omdat eetbare beplanting in een woonwijk inhoudelijk complex is, is er beperkte ruimte voor de huidige en toekomstige bewoners om mee te denken over de inrichting van het eetbaar groen in de wijk. Bij specifieke plekken, zoals het ontwerp van de speelplekken en het centrale voedselbos, wordt wel de inbreng van bewoners opgehaald.

De bewoners die deelnamen aan het onderzoek zien in hun droomscenario de volgende kansen voor de gemeente Utrecht om buurtbetrokkenheid bij het eetbare groen te stimuleren:

- Geef informatie over het concept en de ontwikkeling van de Eetbare Woonwijk en de beplanting in de openbare ruimte.
- Communiceer of en welke mogelijkheden er zijn om mee te denken over of mee te doen in het eetbaar groen.
- Gelegenheden creëren om betrokkenheid bij het eetbaar groen en ontmoeting tussen bewoners te stimuleren (bv. (digitale) bijeenkomsten en plantdagen). Dit kan ook gelegenheid bieden voor kennisuitwisseling over het eetbaar groen.



Wel zeggen de deelnemende bewoners zich eerst te willen settelen en hun buurtbewoners te willen leren kennen. Ook hebben zij nu nog weinig beeld bij het eetbaar groen in hun woonwijk en wat dit straks gaat inhouden. Informatie over de beplanting in hun buurt of de oogstperiode zou in de toekomst aanleiding kunnen zijn voor het organiseren van een bewonersbijeenkomst. Idealiter kan er een buurtgroep ontstaan die aanspreekpunt voor het eetbaar groen voor de gemeente willen zijn. Dit kan in de vorm van een kerngroep(en).

## ONDERZOEKSRISULTATEN RIJNVLIET

## KANSEN VOOR SAMENWERKING IN RIJNVLIET

"Als je bijvoorbeeld samen over de inrichting van het schoolplein mag nadenken en misschien ook samen de handen uit de mouwen steken om dat te realiseren, dan krijg je ook een soort verbinding in de wijk." – Toekomstig bewoner Rijnvliet

Rijnvliet is een kinderrijke wijk, met veel jonge gezinnen, die gefaseerd wordt bewoond.

- Het [Kindcentrum Rijnvliet](#) wordt gebouwd op een centrale plek in de wijk, grenzend aan het voedselbos. De bewoners en medewerkers van Stadsbedrijven zien kansen voor succes door samen met het Kindcentrum eetbaar groen activiteiten te gaan doen.
- De eetbare beplanting is grotendeels ook nieuw voor de medewerkers van Stadsbedrijven. Medewerkers van Stadsbedrijven vinden het belangrijk dat zij goed aanspreekbaar zijn in de wijk.

## TOT SLOT

Dit stageonderzoek biedt inzicht vanuit het bewonersperspectief, met de kanttekening dat de resultaten een weergave zijn van de droomscenario's van 13 bewoners in Rijnvliet (totaal ongeveer 1100 woningen). Eetbare beplanting in de openbare ruimte van een woonwijk is een nieuw concept. De aanleg en het beheer ervan door de gemeente is complex. In de [voortgangsrapportage Samen Stad Maken](#) wordt deze complexiteit ook weergegeven. De gemeente wil in de communicatie over de participatie van bewoners zorgvuldig zijn, om ervoor te zorgen dat de verwachting over het eetbare groen realistisch wordt weergegeven. Verder is er nog weinig eetbaar groen wat al volgroeid is, waardoor de communicatiemogelijkheden over de mogelijkheden met het eetbaar groen in de wijk nog beperkt zijn.

